

**Інна ТИТАРЕНКО,**  
кандидат педагогічних наук, доцент,  
вчений секретар Відділення філософії  
освіти, загальної та дошкільної  
педагогіки НАПН України  
м. Київ, Україна

## **ВЕБРЕСУРС «ВЧЕНІ НАПН УКРАЇНИ»: БІОГРАФІЧНИЙ МЕТОД У ПЕДАГОГІЦІ**

**Ключові слова:** педагогічна наука, проєкт «Вчені НАПН України», біографічний метод, вебресурс.

У 2025 р. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського опублікувала біографічний довідник «Вчені НАПН України», де подано відомості про Національну академію педагогічних наук України та її персональний склад.

Як зазначив А.Г. Гуралюк, метою проєкту «Вчені НАПН України» (автор ідеї, директор ДНПБ Л.Д. Березівська) є популяризація найкращих досягнень вітчизняних наук у галузі освіти, педагогіки та психології. Цього буде досягнуто через збирання та поширення інформації про видатних діячів, їхні наукові здобутки та впровадження ідей у практичну діяльність. Цей ресурс корисний широкому колу, особливо віддаленим користувачам, які зможуть отримати глибшу інформацію для своїх досліджень, підвищуючи якість досліджень з історії та актуальних проблем педагогічної науки, освіти та практики.

З погляду педагогічної науки найбільший інтерес становить вплив інформації про наших попередників та сучасників на інших людей. Для цього найбільш доцільно використовувати біографічний метод у педагогіці – специфічний підхід до дослідження, який полягає у вивченні життєвого шляху особистості (учня, вчителя, видатного діяча) для розуміння її розвитку, формування та мотивації в освітньому процесі.

Біографічний метод, як метод розуміння духовного життя є безпосереднім засобом, важливим інструментом реалізації визначених С.Гончаренком [2] принципів гуманізації і гуманітаризації освіти у складі нового педагогічного мислення, що спрямовані на перегляд, переоцінку можливостей всіх компонентів педагогічного процесу у світлі їхньої людинотворної функції, на «олюднення» змісту освіти, подолання утилітарно-економічного, технократичного підходу до освіти з його нехтуванням людиною і духовними цінностями. Аналіз, відбір і включення у зміст навчальних предметів різних освітніх галузей педагогічно адаптованих біографічних відомостей про персоналії видатних національних вчених і винахідників, чи діячів культури, дозволяє реалізувати важливу культурно-історичну й виховну функцію не лише гуманітарної освіти, а й природничо-наукової і технічної.

За допомогою біографічного методу в педагогіці можливе емоційне приєднання людини до соціально приємного факту досягнень того, про кого він читає.

На погляд А.І. Павленко, біографічний метод у педагогіці має великий потенціал у справі навчання, виховання і освіти особистості й унікальні можливості для її розвитку. Метод посідає важливе місце серед міждисциплінарних методів

педагогіки і має прогностичні перспективи трансформації у біографічну педагогіку та наступну інтеграцію з біографічною психологією.

### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. «Вчені НАПН України». URL: <https://naps.gov.ua/ua/press/events/3104/>
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с. URL: <https://journal.khnnra.edu.ua/index.php/files/article/view/117/117>